Jolsvai András

Eperszezon XVII.

36.

Aki azt hiszi, nincsen szerelem első látásra, az fájdalmasan keveset tud az életről.

Zimmerl Kató aznap tizenhét óra tizenegykor pillantotta meg a Stefánia és az István utak sarkán Verderber Józsefet, és tizenhét óra féltizenkettőkor már halálosan szerelmes volt belé. Pedig annyi történt csupán, hogy a két szempár pillantása találkozott, aztán mindketten elmosolyodtak, a férfi megemelte a kalapját, a leány óvatos biccentéssel fogadta a köszönést. Aztán férfi tovaporoszkált pejlován a liget irányába, Kató pedig, ahogy felocsúdott abból a varázslatból, amelyben része volt, a hazafelé csörtető vidéki rokonok után vetette magát.

Mondom, másodpercekig látták csak egymást, de Kató számára ettől kezdve nem volt kétséges, hogy élete szerelmével találkozott azon a délutánon. Este, lefekvés után nemcsak azt tudta hibátlanul felmondani a húgának, mit viselt a férfi – a nyakkendő színétől a kalapszalag vastagságáig mindenre emlékezett, de még a lószerszámot is elősorolta a zablától a kengyelig – de azt is pontosan vissza tudta idézni, mit érzett a férfi láttán. Egy rettenetes szúrást érzett a szíve táján, mintha valaki halálosan megsebesítette volna (és tényleg!), aztán minden erő kiment a lábából, a szemét könny lepte el, a homlokát veríték, és a szája úgy, de úgy kiszáradt, hogy akkor se tudott volna egyetlen szót sem kipréselni magából, ha ezen múlott volna az élete.

Arról meg, hogy miképpen festett a nagy Ő, egyenesen ódákat volt képes zengeni: a nevető szeme, fekete, hullámos haja, gondosan nyírt bajusza, domborodó mellkasa, csinos lábszára, vékony, finom ujjai, ápolt körmei, melyek holdacskákban végződtek, a gribedlik az arcán, az a határozott, okos tekintet. Egy elegáns, finom úr, – ahogy azt a lovaglóostort fogta, te jó ég –, aki mégis maga a férfiasság.

– Lolácska, én eddig nem tudtam, hogy van ilyen! – sóhajtotta Kató és magához szorította a kispárnáját. – Biztosan belehalnék a gyönyörbe, ha egyszer megcsókolna!

– Na, ettől egyelőre nem kell tartanunk! Még a nevét se tudjuk!

– Pedig én vagy az övé leszek, vagy senkié sem!

– Ne mondjuk ki azért még a végső szót! – Lola elfújta a lámpát, és a fal felé fordult. De Kató szemére azon az éjszakán nem jött az álom. Vagyishogy éppen ellenkezőleg: csak és kizárólag az álom jött rá. Azt

álmodta, hogy kézen fogva sétál álmai lovagjával egy sárga virágokkal borított hatalmas réten, és közben a Kék Duna keringő szól. Kató még soha életében nem volt olyan boldog, mint azon az éjjelen.

Zimmerl Katóról senki se gondolta volna, hogy így, egyik pillanatról a másikra beleszédül a szerelembe. Megfontoltnak, nyugodtnak, kiszámíthatónak látszott mindig. Akiért tűzbe lehet tenni a kezeket, de minek, anélkül is megáll a maga lábán.

Ötgyermekes családban harmadik gyereknek lenni nem egy hálás feladat. Már eleve, születése okán olyan középszerű az ember. Nem elég nagy, nem elég kicsi. Csak úgy elvan a nagyobbak árnyékában, és éppen kimarad a kicsik fényéből. De egy olyan ötgyermekes családban harmadik lánynak lenni, ahol egyfolytában fiút várnak, az aztán igazán nem szerencsés dolog. Ha valaki ilyesmire vállalkozik, az jobban teszi, ha észrevétlenné maszkírozza magát.

A Kató éppen ezt tette. Segített neki a természet is, nem lett se túl magas, se túl alacsony, se túl vékony, se túl vastag, nem lett se lenszőke, se hollófekete, nem lett vörös se, nem volt rajta semmi feltűnő, barna haja volt és barna szeme, minden szabályos volt rajta, és tudjuk, a szabályos, az majdnem unalmas. A Katónak soha nem volt egy hangja sem, mindent illedelmesen tudomásul vett, hordta a nővérei levetett ruháit, és játszott a megunt játékaikkal, és akkor se veszekedett, ha a kisebbek kivették a kezéből. A Katónak nem volt kedvenc étele, itala, foglalatossága, olvasott, ha az volt a feladat, felszolgált, ha az, segített az anyjának, az apjának, a testvéreinek, aki csak kérte. A Kató, az egy áldott jó lélek, ez volt róla az általános vélemény, de azért nagyon kellett törni a fejeket karácsonykor, hogy mit is kapjon a Kató ajándékba, minek is örülne teljes szívvel, merthogy úgy igazán örülni nem látta még senki sem. Jellemző történet, hogy egyszer a reggeliző asztalnál Lola elmesélte, mit álmodott aznap éjjel. Hát azt álmodta, hogy a Trézsi megunta a férjét, a Weichner Gézát, és átpasszolta a Katónak. Egy kis szeppenés lett erre az asztalnál, ez a Lola is összebeszél hetet-havat, gondolták a Zimmerlek, nem kell azért mindent kimondani, amit gondol – pláne, amit álmodik – az ember, de a Kató nem akadt fönn a történeten, „Miért, egész rendes ember az!" – mondta, és majszolta tovább a mézes-vajas kenyeret.

Igen, igen, a Katónak egészen eddig a délutánig egyetlen férfi sem tudta megdobogtatni a szívét egy fikarcnyit sem. Persze, tisztában volt vele, hogy előbb-utóbb majd neki is férjhez kell mennie, mint minden rendes lánynak, – végre is húsz éves lesz az idén –, de az körülbelül mindegynek látszott, kihez. Őtőle akár a Weichner Géza is lehet, azt legalább már ismeri. Zimmerl Kató a férjhez menést mindeddig épp olyan

megoldandó feladatnak tartotta, mint a memoritereket az elemiben. Ha az ember megfelelően odafigyel, megoldja.

Persze, olvasta ő is a Szép Ilonkát, bármikor fel is tudja mondani („mitől méla egy les, azt magyarázd meg nekem!", szokott olyankor a Lola kötözködni, ahelyett, hogy ő is rendesen megtanulná), de azért nem gondolta volna, hogy egy költeményt szó szerint kellene venni. Hogy az ember elepedhet a szerelemtől, elég, ha egyszer látta a párját.

Zimmerl Kató egyelőre kivirult a szerelemtől. Ettől kezdve főfoglalkozásként a nagy Ő-re gondolt szakadatlan (aki a Zimmerl-familia csípős nyelvén rövidesen Agyőre rövidült), így is emlegették egymás között, van már hír az Agyőről?, kérdezték, meg azt, hogy a Kató szegény, még mindig szerelmes az Agyőbe?), minden mást csak mellékesen végzett. Mellékesen aludt (nem túl sokat), mellékesen fürdött, mellékesen dolgozott, mellékesen evett és mellékesen hallgatta a többieket. De miközben ezeket a mellékes tevékenységeit gyakorolta, nem lehetett nem észrevenni, mennyire megváltozott. Megszépült, kinyílt, sőt kiragyogott. Unalmas barnából izgalmas, nőies barna lett belőle. Az arcáról nem hervadt le a mosoly (csodaszép, kicsit keleties mosolya volt a Katónak, ez is csak most derült ki, hogy hajlandó volt mosolyogni végre), az alakja is mintha sudárabbnak tűnt volna, pedig csak kihúzta magát, és egy kicsit (egy egészen kicsit) a föld felett közlekedett.

Ilyesmire képes a szerelem, csodálkoztak a Zimmerliben, és mindenki a Katót irigyelte. Lola kerek perec meg is mondta, hogy ez nem járja, ő már hosszú hónapok óta szerelmes a költőbe, mégse változott a szerelemtől pillangóvá, mint a nővére, mire a Trézsi elmagyarázta neki, hogy a szerelemnek fokozatai vannak, és a Kató rögtön a legfelső fokozaton kezdte, de onnan már nincs tovább, onnan már csak a tébolyda jön, úgyhogy mégis a Lola járt jól, szerelmes, de mégis két lábbal a földön jár, és ha akarja, majd fokozhatja is az érzéseit.

– Hát, nem is tudom – bizonytalanodott el a legkisebb Zimmerl-lány.

Kató sokáig elvolt az ölébe hullott boldogsággal, de azért egy idő után csak eszébe jutott, milyen jó lenne valóságosan is találkozni a nagy Ő-vel. (És belehalni a gyönyörbe.) Elment hát a Márton atyához, hogy mitévő legyen. Márton atya mindig nagy örömmel hallgatta a szerelmes történeteket, „az égiek azért adtak szívet az embernek, hogy szeressen", szokta volt mondogatni, most is megértéssel simogatta meg a leány fejét, és azt mondta.

– Az Úr mindig tudja, mit miért tesz. Ha azt akarta, hogy szeress bele első látásra ebbe a férfiba, akkor valami célja volt ezzel. Neked csak várni kell, leányom, és készen lenni a találkozásra.

Pontosan nem derült ki a plébános szavaiból, vajon a nagy Ő-vel vagy az Úristennel való találkozásra kell-e készen lennie a Zimmerl Katónak, de mindegy is: ő kész volt, teljesen, egészen kész, lelkének minden rezdülésével, testének minden erejével az.

Jöjjön, akinek jönnie kell.

37.

Esővel köszöntött be a szeptember. És nem is afféle nyárvégi, futó záporokkal, hanem kitartó, szívós, őszvégi esővel. A kerthelyiséget be kellett zárni, ami mindig szomorúságos esemény a Zimmerliben. Az eső befejezettnek nyilvánította a vénasszonyok nyarát, mielőtt elkezdődhetett volna, de legalább hazaterelte a vidéki rokonokat is. A nagyterem minden este megtelt, visszajöttek a nyaralók, újraéledtek a törzsasztalok, a sramlisták is megérkeztek Karlsbadból. Teljes gőzzel zakatolt a Zimmerli vonata.

Kató fáradhatatlanul dolgozott reggeltől estig, egyetlen pillanatra nem volt hajlandó elhagyni az őrhelyét, minden ajtócsapódásra hátrafordult, és várta, csak várta a hercegét. A múló napok kudarcai nem szegték kedvét, mióta a Márton atyával beszélt, őt semmi, de semmi nem rendíthette meg, nincs is más dolga, csak várni, azt pedig nagyon tud a Kató, voltaképpen azt tette egész eddigi életében, csak nem tudott róla.

Lola csak tengett-lengett. Igaz, a költőtől érkezett végre egy levelezőlap Párizsból, melyben a Zimmerli valamennyi hölgyének kézcsókjait küldi, de arról semmi szó nem esik benne, mikor tér haza, s főleg, hogy mit művel ott, a távolban. A többi férfivendégről meg kiderült, hogy egyemberként megnősültek a nyár folyamán. Még azok a pennahajderek is, akiket a költő szoktatott ide, még azok is, akik pedig büszkén hirdették, hogy felette állnak a kispolgári erkölcsöknek, azok is szépen igába hajtották a fejüket, amíg az ember lánya nem figyelt rájuk. Igaz, többségük afféle színésznőcskét vett el, azok a frigyek se lesznek hosszú életűek, de a Kóbor Tamás például a főszerkesztő lányának húzott gyűrűt az ujjára, s ezzel úgyannyira megszilárdította a helyét a lapnál, hogy máris ő ül a Zimmerliben is az asztalfőn.

De még a Benczúr mester is, aki tavaly temette el a feleségét, és igazán nem látszott valami nősülékeny állapotban lenni, még ő is oltárhoz vezetett egy úrinőt a nyáron. Az esemény láthatóan jót tett neki, mostanában kettőzött erővel dolgozik, sőt, rákapott a fényképezésre is, boldogot-boldogtalant a kamerája elé csábít, már a Zimmerliben is lefényképezett mindenkit, a tulajdonostól a pikolóig. Az egész széles étteremben

és a környékén nem maradt más vőlegényaspiráns, mint a Terebessy-iroda tintás kezű napidíjasai meg a kishivatalnokok asztaltársasága. Az előbbiek jószívű, züllött alakok voltak, ha pénzhez jutottak, rögtön elitták, elkártyázták, ellóversenyezték, de szórakoztató történeteket meséltek közben, az utóbbiak viszont tisztelettudóan unalmas figurák, s bár minden krajcárjukat az élére rakják, és hárman isznak egy nagyfröccsöt, mégse jutnak soha egyről a kettőre. Ezek közül lehet választani, sóhajtott elkeseredetten a Lola, és egyre leplezetlenebbül irigyelte a nővérét, aki ködöt eszik ugyan, de legalább jól érzi magát.

Franzl volt az egyetlen, akinek felhőtlen örömöt okozott, ha bevonták a sátortetőt, összerakták a székeket és a kecskelábú asztalokat, és búcsút intettek a kerthelyiségnek. Franzl sokkal jobban szerette azt a megbízható téglatestet, amit a nagyterem képezett: ott minden átlátható volt, világos és ellenőrizhető. Ott egyenletes volt a padló, nem takarták fák és bokrok a kilátást, és az asztalok szabályosan, egyenlő távolságra sorakoztak. Ott egy olyan akkurátus pincér, mint amilyen ő is volt, biztonságban érezhette magát. És a Franzl-nak egyetlen dolog számított igazán, s az a biztonság.

Jankáék egy vasárnap délután toppantak be: nem is maradtak sokáig, csak megölelgettek mindenkit, kiosztották az ajándékokat, és már mentek is – igaz, Kisszepi csak kikönyörögte a mostohájától, hadd maradjon, majd holnap érte jönnek. Jankáék Wernstadban voltak, rokonlátogatáson, a fiatalasszony akkor találkozott először a Pieke-familia Sziléziában maradt ágával, közöttük apósával, anyósával. A látogatás láthatóan jól sikerült, az ifjú pár mosolyogva idézte fel a legemlékezetesebb eseményeket (voltak Breslauban is, és alaposan bevásároltak kelmékből, textilekből) Janka egészen felszabadultnak látszott, és a walesi herceg se csak vasalásból állt, mint szokott, de az is kiderült hamar, hogy ebben a házasságban (is) az asszony hordja már a nadrágot.

„Majd meg kell kérdeznem tőle, hogy csinálta!" tette el magának a feladatot Lola.

Kató változása persze feltűnt a hazatérőknek is, a helyiek egy negyed óra alatt mindent elmondtak nekik az Agyőről, amit csak tudtak, és még mindig maradt tizenkét percük, Janka elégedetten csókolta meg a húgát, mindig tudtam, hogy te vagy a legszerencsésebb közöttünk, mondta, Pieke József pedig megengedett magának egy olyasféle bókot, hogy „ha már a tavaszon ilyen ragyogóan nézett volna ki, Kató kisasszony, lehet, hogy a maga kezét kérem meg!", amivel azért nem nyerte el a felesége tetszését, de aztán hamar elsimultak a ráncok, hiszen ez csak tréfa, tudta mindenki.

A hónap végén Trézsinek megszületett harmadik gyermeke, egy kislány, aki a Janka nevet kapta. (Csak azért, hogy teljes legyen a káosz.) Egyébként a Zimmerl-leszármazottak a továbbiakban is amulettként ragaszkodtak ehhez a névhez, s akkor is, amikor már teljesen kiment a divatból, nemzedékenként két-három lányt biztosan így neveztek el. Nem csoda, hogy a családban volt Nagyjanka meg Kisjanka meg Jankuci meg Jankácska, és még így is mindig magyarázkodni kellett, pontosan kiről is van szó.)

Weichner Janka három kiló húsz dekával született, makkegészségesen, ahogy a Trézsi gyerekei szoktak, az asszony még arra is ügyelt, hogy a szülés hétfőn délután következzék el, így aztán a bába mellett az anyja is ott süröghetett a Toldy utcai házban. Olyan nagyon egyébként nem kellett sürögnie senkinek, Trézsi könnyen szült, mint mindig, és másnap már fel is kelt a gyermekágyból, hogy átvegye a ház fölötti parancsnokságot, no meg a gyémántgyűrűt, ami a férjétől járt neki a családszaporításért. Trézsi láthatóan örült az újabb gyermek jöttének, ez legalább lefoglalta energiáit és gondolatait, Tívó Anna megelégedéssel látta, hogy legidősebb gyermeke épp olyan dinamikus, tettre kész és elszánt, mint korábban. Még az a szarkasztikus vonás is eltűnt a szája széléről, mely manapság állandó társának szegődött.

A sváb szőlőbálon, amit mindig október elején rendeztek a Zimmerliben, már hiánytalanul felsorakozott a család. Janka (akinek a legszebb hangja volt mindük között) énekelt is egy régi dalt, amit az anyjától tanult, aztán a férje karján kivonult a táncparkettre. Trézsi is ropta a táncot, úgy mégpedig, hogy senki meg nem mondta volna, két hete még vajúdott. Tizenegy után, amikor a közönség már eléggé megfogyott, a jurátusok Lolát is táncba vitték, és Franzl is fölkérhette végre a legidősebb nővérét. Sőt, a gazda is megforgatta, persze inkább csak jelzésszerűen, a feleségét. Csak a Kató kosarazott ki mindenkit, hogy nézne az ki, belép a szerelmese (mert előbb-utóbb belép, az nem lehet kérdés), és őt egy másik férfi karján találja.

El is süllyedne szégyenében.